

1 četvrtak, 06.07.2006.
2 [Otvorena sednica]
3 [Optuženi je ušao u sudnicu]
4 [Svedok je ušao u sudnicu]
5 ... Početak u 11.10h
6 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Izvolite sjesti.
7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro jutro svima. Molim tajnika da
8 najavi predmet.
9 SEKRETAR: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude. Ovo je predmet IT-
10 00-39-T, *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*.
11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala.
12 Dobro jutro, gospodo Plavšić. Obaviješteni smo, iako još nismo dobili
13 pismeni izvještaj, da je danas ujutro obavljen pregled i da je rezultat takav
14 da, iako su okolnosti i stres povišili Vaš krvni pritisak, da možete nastaviti
15 svjedočiti, jer to ne priječe zdravstveni razlozi. Ovo je, naravno, samo ukratko
16 što smo saznali. U svjetlu činjenice da ste jučer rekli da biste željeli
17 završiti ovo što je moguće prije, ja ću Vam sugerirati, a Vi me ispravite ako
18 griješim, da se sada nalazimo u situaciji kada biste Vi ipak radije nastavili.
19 Je li tako? Da li sam dobro razumio?
20 GĐA SVEDOK: Jutros je... Vi ste rekli da je lekar obavio pregled. Pod tim
21 izrazom ja sam podrazumijevala nešto drugo. On je došao i izmerio je moj pri...
22 moj krvni pritisak. A kontakt s njim trajao je pet minuta i iz razgovora... krvni
23 pritisak je bio 190 sa 100. Iz razgovora s njim koji je trajao pet minuta, ja
24 sam zaključila da on – možda sam pogrešno zaključila – al' ja sam zaključila da
25 on nije uopšte pogledô moj zdravstveni dosije. Taj zdravstveni dosije ja nisam
26
27
28
29
30

1 ni znala da ide zajedno sa mnom. I on je na švedskom jeziku i, tako da kažem,
2 imala sam priliku tako iz daljine da vidim da... da je dosta debeo taj...

3 Ja sam kad mi je on danas rekao da je sasvim normalno da pod ovim
4 stresom ja imam i visoki krvni pritisak, onda sam mu ja re... onda sam postavila
5 pitanje da li on je pročitao dosije zdravstveni; on je na švedskom jeziku. On je
6 rekao jest. Onda ste mogli da zaključite da je toj moj glavni i najteži
7 zdravstveni problem i u Hinsebergu.

8 On je dalje nastavio da je normalno da sam ja pod stresom i da ovo neće
9 proizvesti nikakve poteškoće i onda sam mu ja kazala ovako. "Vi ste lekar. Ja
10 nisam slobodna osoba. Vi snosite odgovornost."

11 A on me pita: "A šta bi Vi da ste na slobodi?"

12 "Ja bih otišla u bolnicu i tražila pregled."

13 Evo, to je razgovor koji sam ja danas vodila i to je bilo u prisustvu
14 medicinske sestre. To jedino mogu da Vam kažem. A kako se osećam, to baš i nije
15 važno mnogo.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Ja sam specifično - kada sam
17 zatražio da se razmotri Vaše stanje - ja sam, dakle, specifično skrenuo njihovu
18 pažnju da je sa Vama došao i ovaj iz Švedske nalaz. Zatražio sam od doktora da
19 to pogleda. Vi ste rekli da ste ga pitali, da je on potvrdio da jeste.

20 Po Vašem mišljenju, da li ste u stanju sada da svjedočite? To je ono što
21 Vas pitam.

22 GDA SVEDOK: Vi odgovornost na mene stavljate. Ja sa... j...ja ostajem pri
23
24
25
26
27
28
29
30

1 onome što sam juče rekla. Ja ne znam zašto... Ovo je mjesto da ja moram da kažem,
2 ne možda zbog Vas prisutnih tu, nego i zbog moje familije - nije normalno imati
3 osjećaj da su slapovi u glavi, da je sat u glavi, da ja nemam koncentracije, da
4 ja ne mogu kad hodam uhvatiti jedan pravac i duže hodati. To sam danas
5 proveravala u hodniku zatvorske jedinice. Na koncu, ja nisam anonimna osoba i ja
6 ovo govorim da se zna. Toliko. To je odgovor na Vaše pitanje. Da. I sad
7 nastavite.

8 [Sudije većaju]

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Plavšić, uzevši u obzir sve
10 okolnosti, Vijeće je mišljenja da bismo mirno, polako trebali početi, a ako Vama
11 ne bude dobro ili da kažem ako se budete osjećali malo više neugodno nego što
12 Vam je sada, ako Vam ne bude baš dobro, ako budete mislili da je došlo do neke
13 promjene, da više ne možete odgovarati na pitanja - onda nam to recite.

14 G. O'SULLIVAN: [simultani prevod] Časni Sude, u ime gospođe Plavšić, ja
15 ulažem prigovor. Gospođa Plavšić Vam rekla da je liječnik pogledao samo pet
16 minuta i da je jedina objektivna činjenica koja je napravljena tokom pregleda
17 bio mjerenje krvnog pritiska koji je bio 190 sa 100. Gospođi Plavšić je 76
18 godina. To nije liječnik koji nju stalno liječi. On nije stupio u kontakt sa
19 liječnikom iz Švedske. Vidio ju je samo pet minuta, jučer ju je jedan drugi
20 doktor vidio samo pet minuta, ili medicinska sestra.

21 Čuli ste kakvo je stanje, vidite i samo kako je. Vidite da nije sposobna
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 da se fokusira, da se koncentrira. Mislim da mogu mirno reći da je gospođa
2 Plavšić veoma zabrinuta da bi ovo moglo ugroziti njen život. Ovo je ozbiljno
3 pitanje. Visoki krvni pritisak u njenoj dobi u ovakvoj situaciji je nešto
4 ozbiljno i mi ulažemo prigovor na to da se nastavi.

5 S druge strane, koje može biti vrijednost iskaza jednog svjedoka koji
6 Vam je rekao kakvo je /?njeno/ zdravstveno stanje. Dakle, iz zdravstvenog
7 stanovišta i pravnog stanovništva - a mislim da su i jedno i drugo zapravo
8 pravna pitanja - smatram da je ovo neprimjerena odluka.

9 [Sudije većaju]

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Prije nego detaljno razmotrimo ovo što
11 ste sada rekli, htjeli bismo čuti da li strane imaju namjeru nešto dodati,
12 iznijeti neke argumente u vezi s ovim što je sada rečeno u ime gospođe Plavšić.

13 Molim prvo Tužilaštvo.

14 G. TIEGER: [simultani prevod] Ne možemo sada, časni Sude.

15 G. STEWART: [simultani prevod] Da, časni Sude.

16 Obrana je najdublje zabrinuta za stanje stvari u ovom trenutku. Naravno,
17 gospodin O'Sullivan je ovdje da štiti interese gospođe Plavšić, a Vijeće je to
18 na čijim plećima leži odgovornost da zašтите gospođu Plavšić u svim okolnostima,
19 a u vezi s time da li treba ili ne treba davati iskaz, na koji način i prema
20 kakvom rasporedu. Stav Obrane, što je sasvim prirodno, je da iako mi nemamo
21 namjeru iznositi argumentaciju koja bi po našem mišljenju predstavljala pritisak

1 na svjedoka u ovom predmetu, međutim naša je funkcija da zaštitimo gospodina
2 Krajišnika.

3 Kada gledamo situaciju iz položaja gospodina Krajišnika, najbitnije je
4 da je gospođa koja – kako god gledamo – bila na veoma važnom položaju u
5 događajima o kojima je riječ, da ona daje iskaz u okolnostima izuzetnog pritiska
6 i to u pripremi. Ne želim o tome sada detaljno razgovarati pred svjedokinjom –
7 ali napominjem da o tome mogu govoriti kada gospođa Plavšić ne bude ovdje u
8 sudnici. Zatim, u vezi sa izvanrednim neadekvatnim okolnostima koje su
9 prethodile njezinom dolasku ovamo, sada imamo situaciju gdje imamo zdravstveni
10 nalaz koji je nejasan. Iako ima svega i svačega unutra, mi ne možemo shvatiti da
11 li je doktor koji je nakratko jučer pregledao gospođu Plavšić, da li može čitati
12 švedski i u kojoj mjeri on ili ona može razaznati informacije u stranom jeziku,
13 ako ne govori švedski. Mi smatramo da bi bilo normalno u ovakvim okolnostima da
14 se prije nego što se krene na sam iskaz gospođe Plavšić, da se taj zdravstveni
15 nalaz dâ na uvid stranama i zastupniku gospođe Plavšić.

16 Raspored o kojem razmatra Vijeće, a u vezi za sutra, gospođa Plavšić će
17 napuniti 76 tu sutra, ako se ne varam.

18 GDA SVEDOK: 77. Da. *Sorry, sorry, you know better than me.*

1 G. STEWART: [simultani prevod] Ja sam iz zapisnika shvatio da je gospođa
2 Plavšić rođena 07.07.1930. Ja mislim da sam dobro izračunao.

3 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Vi ste u pravu, ja nisam. Možete li
4 shvatiti u kakvoj sam sad situaciji da ne znam...

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođu Plavšić, da se sada ne sporimo
6 oko toga koliko Vam je godina između Obrane i svjedoka. Nastavite.

7 Ali prije nego što nastavite, mislim da nismo ni odredili raspored za
8 sutra. Raspitivali smo se šta bi bilo moguće, a šta ne bi. Ja barem ne znam da
9 je donesena nekakva odluka po tom pitanju.

10 G. STEWART: [simultani prevod] Ja ću se tome vratiti za trenutak, časni
11 Sude, ako mi dozvolite.

12 Dakle, ono što sam rekao, znam koliko je opasno razgovarati o godinama
13 jedne dame, naročito ovako javno. Evo, to se pokazalo upravo sada.

14 Dakle, što se tiče rasporeda, mi smo jučer dobili obavijest da je Vijeće
15 odvojilo četiri /sic/ mogućnosti od 9.00h pa do 7.00h uvečer; dakle, dva dana.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja sam rekao da nikakva odluka nije
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 donesena i da nećemo raditi od 9.00h do 19.00h sutra. Molim Vas da ne nagađate,
2 ja sam jasno rekao da nije donesena odluka.

3 Molim, izvolite nastavite.

4 G. STEWART: [simultani prevod] Drago mi je da to čujem.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim Vas, nastavite.

6 G. STEWART: [simultani prevod] Ono što je bitno za gospodina Krajišnika
7 je da eventualno ovakvi značajni svjedoci – a pretpostavljam da se ovog svjedoka
8 mirno može nazvati značajnim svjedokom – da bi takvi svjedoci trebali davati
9 iskaz kada nisu pod pritiskom. Što se rasporeda tiče, ja se ne želim povući u
10 odnosu na komentare koje sam dao u vezi sa sutrašnjim rasporedom, jer je to
11 očito povezano sa željom da se s iskazom gospođe Plavšić završi u skladu sa
12 planovima za putovanje i danima koji su odvojeni za druge svjedoka, a to nije u
13 redu. Da strane ponovo, kao što smo već vidjeli sa drugim svjedocima, se nađu
14 pod ovim ogromnim pritiskom i da se skraćuje put u vezi sa ovakvim važnim
15 pitanjima. To jednostavno nije fer prema gospodinu Krajišniku. Po našem
16 mišljenju, o tome treba pažljivo ponovo razmatrati.

17 Što ste tiče iskaza gospođe Plavšić općenito, jučer to nismo morali
18 spominjati, ali gospodin Jonović koji razumije B/H/S mi je jučer rekao da u
19 jednom trenutku kada je gospođa Plavšić govorila o tome da ne zna da li ona to
20 može podnijeti, misleći na iskaz, da je ona to mislila u smislu "ne znam da li

1 ću to završiti", i to je ono što nas zabrinjava.

2 Vijeće ne bi smjelo započinjati sa iskazom gospođe Plavšić ukoliko nije
3 uvjereno – naravno, u razumnim granicama – da će taj iskaz biti i dovršen na
4 primjeren pravilan način uz fer priliku stranama da pod normalnim tempom, bez
5 svjedoka pod pritiskom, obave svoj posao.

6 Previše se žuri da krenemo sada sa iskazom bez pomnog razmatranja
7 situacije i mislim da je tu Vijeće pogriješilo.

8 G. TIEGER: [simultani prevod] Samo nekoliko kraćih komentara.

9 Što se tiče... Ustvari, možda treba napomenuti da se gospodin Stewart
10 bavio cijelim nizom pitanja, a ne samo jednim pitanjem. Ja sam mislio da se,
11 naime, sad radi samo o jednom pitanju, a to je da li je gospođa Plavšić u ovom
12 trenutku sposobna da nastavi ili počne sa iskazom. Uz sve ove dodatne komentare
13 koje smo čuli, ja želim napomenuti da je Tužilaštvo shvatilo, na primjer, da
14 određivanje rasporeda za sutra ne predstavlja nikakav signal nikome da bi cijeli
15 dan ili cijeli dio dana ili neki njegov samo dio, da će to sve biti korišteno.

16 Mislim da je bitno pitanje, a to je gospodin Stewart samo usput
17 spomenuo, da je Vijeće to koje mora u razumnim granicama razmotriti kakav nam je
18 mogući raspored, uzevši u obzir informacije koje imamo. U tom smislu,

1 pretpostavljam, Vijeće će željeti razmotriti dobivene informacije vezane za
2 zdravstveno stanje svjedoka, da vidimo da li bi dodatne takve informacije bile
3 od koristi Vijeću u dobivanju objektivno odgovarajuće odluke.

4 Ja sam siguran... Ustvari, kao prvo, mislim da nam je svima jasno da se
5 takve situacije stalno događaju po sudovima u svijetu. Postoji pravilan način da
6 se ovo pitanje razriješi i ja mislim da će to tako se i dogoditi.

7 I na kraju, kada govorimo o ovoj dodatnoj argumentaciji o kojoj sam
8 govorio ranije, mislim da nije u pitanju nikakav neuobičajen proces u vezi sa
9 svjedokinjom i sa samim rasporedom. Svjedokinja je došla, Vijeće je počelo sa
10 radom. Šta je tome prethodilo eventualno ima neke veze sa stranama i advokatima,
11 ali svakako ne sa svjedokom.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala, gospodine Tieger.

13 G. STEWART: [simultani prevod] Mogu li samo ja?

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Samo ukratko.

15 G. STEWART: [simultani prevod] Ja ću se ovim bitnim pitanjima pozabaviti
16 u što kraćem roku.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim Vas, nemojte sada komentirati.
18 Samo pitanje skraćivanje vremena.

19 G. STEWART: [simultani prevod] Ono što se dogodilo, časni Sude, prije
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 nego što je gospođa Plavšić stigla jasno je imalo uticaja na *timing* ove sudnice.
2 Vrlo kratko vrijeme koje je dato da se upotrebi i razmotri izradu nacрта svoje
3 izjave sasvim svjesno ju je lišilo informacija koje je tražila vezano za
4 transkripte njezinih intervjuua. A pitanje vezano za sutrašnji raspored je vrlo
5 važno pitanje, jer mene zanima kuda idemo u pogledu *timinga*? Ako gospođa Plavšić
6 počne davati svjedočenje, koliko vremena treba da se potroši radeći? Koje su
7 granice i kako se to zamišlja? Kako su te granice zamišljene vezano za
8 raspoloživo vrijeme, ako se još uvijek namjerava da se, bez obzira šta se
9 dogodi, gospođa Plavšić ipak vraća u Švedsku u subotu.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala. Ovo Vijeće će morati da donese
11 odluku, a u toj će odluci, naravno, morati da sagleda koji su medicinski rizici
12 koje ne bi trebalo poduzeti i kakve su medicinske posljedice situacije stresa
13 koji je inherentan u ovoj sadašnjoj situaciji, uzevši u obzir sve okolnosti, kao
14 što su dob, kao što je predmet svjedočenja koje treba da dâ. I morat ćemo o tome
15 da donesemo odluku, a to ćemo uraditi uzevši u obzir sve uključene interese. A
16 to su interesi optuženog u ovom predmetu, to su interesi same svjedokinje, a to
17 su takođe i interesi pravde. A to naravno nije interes koji se razlikuje od
18 interesa gospodina Krajišnika. To je interes da sve relevantne informacije budu
19 na raspolaganju ovom Vijeću. A ako kažem "sve relevantne informacije", hoću da

1 kažem da smo mi svi svjesni, naravno, da lako možemo da provedemo 500 sati,
2 1.000, 2.000, 3.000 sati u pronalaženju svih činjenica, svih detalja koje
3 pokriva ova optužnica. Vijeće će morati da odredi ravnotežu kod ovih pitanja,
4 zato ćemo imati kratku pauzu da to učinimo.

5 Vijeće bi pod datim okolnostima i na osnovu onoga što ste nam Vi,
6 gospođo Plavšić, rekli također /?moglo/ zatražiti potvrdu informacije koja je
7 dobivena. I ja sam sad spomenuo dva pitanja. Na primjer, koliko je trajalo
8 ispitivanje? Isto tako, da li je medicinski dosije koji je na stranom jeziku
9 pregledan i da li je napravljen bilo kakav kontakt u vezi s njim? Ako time
10 dobijemo neke nove informacije, Vijeće će o tome obavijestiti strane. Vijeće će
11 razmotriti da li ćemo potom saslušati dalju argumentaciju ili ćemo već donijeti
12 odluku i samo obavijestiti strane o tim pitanjima.

13 Gospođo Plavšić, imaćemo kratku pauzu, jer nam treba neko vrijeme da
14 razmotrimo sadašnju situaciju.

15 Nastavljamo s radom ne naznačujući tačno vrijeme kada ćemo nastaviti,
16 ali strane treba da ostanu spremne.

17 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

18 ... Kratka pauza počela u 11.36h

19 ... Sednica nastavljena u 12.05h

20 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

21 Izvolite sjesti.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vijeće je dobilo primjerak *e-mail* poruke
23 koju je poslao gospodin McFadden gospodinu Petrovu i ja ću pročitati tu poruku.
24 Vijeće je odlučilo na osnovu te informacije i ne traži nikakve dalje argumente
25 vezano za ovo pitanje.

26 *E-mail* poruka glasi: "Medicinski službenik je pregledao njene" - a to

1 znači Vaše, gospođu Plavšić - "nalaze koji su ovamo poslani od strane njezinog
2 liječnika u Švedskoj. Kao rezultat toga, smatramo nužnim da se prati krvni
3 pritisak njen." - to znači Vaš, gospođu Plavšić - "Pri prijemu u pritvorsku
4 jedinicu pritisak je bio visok i isto tako pri odlasku na Sud, oba dana, no
5 medicinski službenik je rekao da to nisu kritični nalazi i on je dao opservaciju
6 da je krvni pritisak bio normalan po povratku iz sudnice juče, što je on
7 zaključio da je taj pritisak koji je bio povećan bio rezultat stresa koji je
8 iskusila u sudnici. On joj je ponudio lijekove koji bi olakšali taj stres, što
9 je ona odbila. Ona nastavlja sa lijekovima koje je sa sobom donijela iz Švedske.
10 Švedski liječnički izvještaj je bio preveden za liječnika i on je potpuno
11 upoznat sa njegovim sadržajem."

12 To je bila poruka koja je poslana ovom Vijeću. Vijeće je temeljito
13 razmotrilo sve okolnosti, i to veliku lepezu okolnosti koje su uključene u ovom
14 slučaju, od priprema, stava svjedoka, interesa uključenih strana, sve smo uzeli
15 u obzir i odlučili da ćemo oprezno nastaviti sa Vašim iskazom, gospođu Plavšić.

16 Sada bih želio da Vas podsjetim, gospođu Plavšić, da ste još uvijek
17 vezani svečanom izjavom koju ste dali na početku Vašeg svjedočenja.

18 GĐA SVEDOK: BILJANA PLAVŠIĆ [nastavak]

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A takođe bih Vas pozvao da se fokusirate
20 u najvećoj mogućoj mjeri na pitanja koja su Vam postavljena i da fokusirate
21 svoje odgovore na ono što je rečeno.

22 Ispituje Sudsko veće: [nastavak]

23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Kao prvo, gospođu Plavšić, jeste li
24
25
26
27
28
29
30

1 dobili ispravljenu verziju svoje izjave?

2 O: Da, dobila sam. Hvala lijepo. Da, dobila sam jučer popodne, al' ja...
3 ja je nisam pročitala, al' mislim da smo ovde zajedno radili te ispravke, pa ako
4 je nešto izostavljeno možemo... kad dođe red na to možemo opet da kažemo.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A da li su strane dobile po primjerak?
6 Gospodine Stewart?

7 G. STEWART: [simultani prevod] Da, mi smo to dobili juče popodne, tu
8 korigovanu verziju. A onda jutros jednu verziju za koju nisam siguran da li je
9 ona uopšte različita od one koju smo dobili juče popodne.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja nisam upoznat s time da su dvije
11 verzije podijeljene. Ono što Vijeće ima pred sobom u ovom trenutku jeste nova
12 verzija u kojoj se jasno navodi, kako mi to nazivamo...

13 [Pretresno veće i sudski savetnik većaju]

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Upravo sam obaviješten da je to ista
15 verzija i da je predstavljena na način koji će olakšati da se nađe koje su
16 promjene unijete.

17 Da li strane žele da pokrenu bilo kakvo pitanje vezano za ono što je
18 gospođa Plavšić pokrenula kao pitanje koje treba korigovati, u smislu da nije
19 jasno odraženo u novoj verziji?

20 G. STEWART: [simultani prevod] Da, ima.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Šta je to?

22 G. STEWART: [simultani prevod] Možda je to samo primjer, zato što smo mi
23 mislili i očekivali - ne kritikujem ovdje gospođu Plavšić - ali mi smo mislili i

24

25

26

27

28

29

30

1 očekivali da će ona, s obzirom da nije bila u sudnici, pogledati svoju izjavu,
2 biti sigurna da je to ono što želi da potpiše.

3 No, htio bih sada da dam jednu ilustraciju onoga što me konkretno brine
4 u vezi s tim, a to se pojavilo u jučerašnjem transkriptu – ukoliko to časni Sud
5 ima. To počinje na strani 26, pardon, strana 26787, ako časni Sud to ima?

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Dobivam to na ekranu, gospodine
7 Stewart.

8 G. STEWART: [simultani prevod] Da li to časni sudije imaju to, jer je to
9 važno da imamo kako nastavljamo, moramo da imamo taj transkript?

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To je bar negdje u sredini, tako da
11 možete da mi pomognete gledajući na trenutak u moj ekran.

12 Da nastavimo.

13 G. STEWART: [simultani prevod] Malo sam predaleko da bih mogao da to
14 uspijem, no u svakom slučaju drago mi je ako mogu da Vam izađem u susret.

15 Znači, ovo je strana 26787, gdje se govori o tački 9 izjave. Gospođa

1 Plavšić je rekla... Ustvari, ako u bilo kom trenutku časni Sud pomisli da nije u
2 redu da se o tome raspravlja u prisustvu svjedoka, ja ne bih se tome protivio
3 ali...

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Osim ako Tužilaštvo ne uloži prigovor.

5 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, ja bih rekao da je u principu
6 ispravno da ona bude tu, zato što je to njen iskaz. Ovdje se kaže, u prvoj
7 rečenici ona kaže: "Vjerujem da je gospodin Krajišnik imao vrlo važnu ulogu u
8 Skupštini bosanskih Srba."

9 I onda nastavlja na vrhu sljedeće strane, 26788: "Njegov utjecaj u
10 Vrhovnom savjetu odbrane bio je sasvim drugačiji nego onaj u Skupštini."

11 Ja neću pročitati svaku riječ, ali onda ona nastavlja: "Ali Sud može da
12 vidi suštinu toga."

13 Negdje pri dnu te strane ona kaže...

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, ja ću sada da Vas
15 prekinem. Ja vidim da imate nešto što Vas brine u tački 9. Sada ćemo zamoliti
16 svjedoka da pogleda tačku 9 nove verzije i da vidimo da li to odražava ono što
17 ona želi reći.

1 Gospođo Plavšić, mogu li da Vam skrenem pažnju na tačku 9 Vaše izjave?

2 O: Ja mogu odmah da kažem, razumela sam šta... o čem' se radi. Ja sam juče
3 rekla i rekla sam ono što mislim, da je sasvim normalno da predsednik skupštine
4 ima važnu ulogu u skupštini. To je svugde...

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da Vas zaustavim i da Vas zamolim da
6 pročitate tačku 9 i da nam kažete da li su one ispravke koje ste Vi predložili
7 odražene u ovom novom tekstu na način - ne u smislu da li treba dati dodatne
8 informacije, već da li one korekcije koje ste htjeli da se unesu juče Vi
9 nalazite da su unešene u tom novom paragrafu 9?

10 O: Misl...mislim da ste ovde u paragrafu 9 stavili u istu ravninu važnosti
11 uticaja gospodina Krajišnika u Skupštini i u Vrhovnom savjetu odbrane, što nije
12 tačno. Gospodin Krajišnik je vrlo važan u Skupštini, a u Vrhovnom savjetu
13 odbrane isti kao i ostali članovi.

14 Dakle, ovde u ispravljenom tekstu ostalo je da je njegov uticaj jednako
15 važan i u Skupštini i u Vrhovnom savjetu odbrane. A to nije tačno. Ja mislim da
16 l' sa... da sam jučer ipak to rekla.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Plavšić, ako bi to Vama bilo od
18 pomoći, onda bi možda trebalo čitati /?pisati/: "Smatram da je učešće gospodina
19 Krajišnika u Skupštini srpskog naroda Bosne i Hercegovine, iako u nešto manjoj
20 mjeri u Vrhovnom savjetu odbrane, bilo vrlo značajno." Ako bi to bilo dovoljno
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 da izrazi ovu distinkciju koju Vi želite da napravite.

2 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, ja ću uložiti prigovor.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart.

4 G. STEWART: [simultani prevod] Ja imam pravo na to.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Imate jednu minutu. Ja pokušavam da ova
6 izjava bude takva da odražava ono što nam je svjedok rekao. Naravno, uvijek se o
7 može o tome reći više i zbog toga ja hoću da nađem tekst koji je dovoljan da
8 odražava ono što nam je svjedok upravo rekao i ja vrlo pažljivo slušam.

9 Možete samo jednu minutu.

10 G. STEWART: [simultani prevod] Mislím da trebate ostaviti svjedokinji da
11 ona napravi izmjene i problem i jeste nastao zbog toga što su juče bile
12 konsultacije između Vas i časnog Suda /?svjedokinje/ i Obrana je izrazila svoju
13 zabrinutost da se svjedoka vodi.

14 Gospođu Plavšić treba zamoliti, vrlo mirno, da ona prođe kroz svoju
15 izjavu i da ima priliku da to bude njena izjava.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Problem i jeste u tome što smo vidjeli

1 što se događa ako to ostavimo gospođi Plavšić. Imamo devet sati intervjuja koji
2 su, rekao bih, dobra osnova za posao koji sada obavljamo, a koji nije podesan za
3 direktnu obradu.

4 Gospođo Plavšić, da li bi Vam bilo od pomoći ako bismo ovdje uključili
5 distinkciju da je on bio manje važan u Vrhovnom savjetu odbrane? Jer Vi ste
6 htjeli da - koliko sam ja shvatio - napravite tu distinkciju.

7 O: Ono što je bilo vidljivo, što se moglo viditi /sic/ i čuti, njegov
8 uticaj se nije razlikovô u Vrhovnom savjetu odbrane više od uticaja drugih
9 članova. Ja zaista ne znam kako je došlo do ovoga da se izjednači važnost
10 njegova u Skupštini i Vrhovnom savjetu odbrane. Ja znam da su finese nekada jako
11 važne, evo vidite došli smo tu i zaista to više nije finesa, to... to... to je neka
12 suština tu. Ja zaista nis... Molim Vas, ja nisam sposobna da Vam dajem sada neku
13 formulaciju. Možda, ako Vi date formulaciju, ja mogu kazati jeste ili to nije.
14 Kako bi Vi to sad ovde izdiferencirali?

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Plavšić, možda to i jeste
16 problem. Ako bismo u potpunosti izbrisali ovaj Vrhovni savjet odbrane i ono što
17 ste nam Vi rekli o tome, i koja je razlika - više nije vezano za razliku - imamo
18 ono što ste nam Vi rekli ovdje u sudnici, što u osnovi znači da je uticaj
19 gospodina Krajišnika u Vrhovnom savjetu odbrane bio jednak kao i onaj drugih
20 članova, pa bih ja predložio da izostavimo Vrhovni savjet odbrane u potpunosti.

21 O: Savjet, dobro. Da. Da. Da.

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ima li još nekih tvrdnji u ovom smislu?
2 To jeste, onoga što se tiče tačnosti načinjene ispravke?

3 G. STEWART: [simultani prevod] Nemamo više komentara o ovoj tački, časni
4 Sude.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Bilo koje druge tačke?

6 G. STEWART: [simultani prevod] Općenito. Časni Sude, vjerovatno bi bila
7 dobra ideja, mi sugerišemo da gospođa Plavšić ima priliku danas popodne i
8 večeras naprosto da bude sigurna da je zadovoljna sa svojom izjavom. No, sasvim
9 sigurno, to će se pojaviti, nadam se, kako budemo nastavili s radom.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ima li Tužilaštvo neke opservacije?

11 [Tužilaštvo se savetuje]

12 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, nismo imali priliku, a nismo
13 ni iskoristili priliku ako je jedna i postojala da prođemo kroz ovu uporedbu
14 koja izgleda da se bazira na pregledavanju verzije koja je sada pred Sudom. I mi
15 se u suštini slažemo sa onim o čemu se juče u sudnici diskutovalo.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Plavšić, željeli bismo da Vam
17 damo priliku - naravno, mi smo pročitali transkript Vašeg razgovora, vidjeli smo
18 kako je obrađen na takav način da je stavljen na papir kao Vaša izjava. Juče smo
19 čuli ispravke koje ste Vi napravili. Pokušali smo da ih što moguće pažljivije
20 uključimo u tekst. Dali smo Vam sada primjerak u kojem se jasno vidi šta je
21 promijenjeno i možda biste tokom iduće pauze ili večeras ili popodne mogli da
22 pogledate i kažete da li to sada odražava ono što ste nam Vi rekli da nije u
23 redu u ranijoj izjavi i da li je sada to ispravljeno na način na koji se Vi
24 slažete.

1 Dakle, pozivam Vas da to uradite, a sada ćemo nastaviti sa daljnjim
2 pitanjima.

3 Opet bih Vas zamolio da se što više fokusirate na pitanja, dajući
4 odgovore na njih. Gospodo Plavšić, izvolite.

5 O: I...izvi...izvinite, samo da kažem to. Ja mislim da je trebalo kompletan
6 onaj transkript razgovora meni poslat' onako kao što je gospodin Nilsson rekao,
7 kad je bio u Hinsebergu. Kada sam ga pitala "Šta dalje?" on je rekao: "Ja ću Vam
8 poslati transkript. Na svakoj stranici Vi treba da pot... parafirate, ako se
9 slažete, i da izvršite neke izmene i tako." I ja sam razgovarala s njim, a on je
10 rekô: "Ja Vam šaljem rezime."

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mora da postoji neki nesporazum, no mogu
12 da Vas uvjerim da strane imaju na raspolaganju kompletan transkript koji je na
13 engleskom jeziku i ako oni nađu bilo koju tačku gdje se sažetak...

14 O: Je u kontradikciji sa...

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] ...ne slaže i ako nema tačnu osnovu za
16 izjavu u transkriptu razgovora - a imaju i audio zapis svega toga, tako da mogu
17 da provjere da li je taj transkript tačan - dakle, bez ikakve sumnje, oni će
18 skrenuti na to pažnju Vijeću, ako se ikakva takva stvar pojavi. U toj mjeri,
19 znači, strane će aktivno sa svojih pozicija provjeravati da li ovaj sažetak...

20 O: Odgo... -

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] ...ima bazu u izjavi. I ako bude trebalo
22 bilo kakvih razjašnjenja s Vaše strane, onda čak možemo da razmotrimo da
23 zatražimo ta daljnja razjašnjenja.

24 G. STEWART: [simultani prevod] Nadam se da će časni Sud imati na umu da

1 audio zapis i transkript su jednako beskorisni gospodinu Krajišniku, zato što je
2 to sve vođeno u potpunosti na engleskom i to ga lišava prilike da on to pogleda.
3 I nadam se da će Vijeće imati to na umu.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, to ćemo imati na umu.

5 Gospođo Plavšić, želio bih Vam postaviti sad nekoliko pitanja, a kasnije
6 će i Obrana i Tužilaštvo imati svoju priliku da Vam postave pitanja.

7 Međutim, prije nego što to napravim, a s obzirom da ćemo se vjerojatno
8 pozivati na Vašu izjavu u ovom obliku u kojem jeste, želio bih da se prvo
9 dodijeli broj. Riječ je o ovoj ispravljenoj verziji sa izmjenama koje su
10 naznačene.

11 Koji će to biti broj?

12 SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti C7, časni Sude.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam.

14 Gospođo Plavšić, u svojoj izjavi ste napomenuli da je gospodin Krajišnik
15 i od Vas i od drugih bio doživljavan kao osoba koja je imala određenu moć.
16 Također ste rekli – a ja sam to provjerio i sa transkripta originalne snimke –
17 rekli ste, dakle, da je bilo nemoguće da se bilo šta napravi, a Vijeće shvaća da
18 je to također naznačeno i u knjizi koju ste Vi napisali. Da li biste nam mogli
19 objasniti, možda u jedan ili dva jasna primjera koji to pokazuju, zbog čega ste
20 ga smatrali i na temelju čega ste mogli vidjeti da se radi o čovjeku koji ima
21 veliku moć i bez kojeg se, kao što se rekli, ništa nije moglo napraviti? Dakle,
22 možda biste nam mogli dati jedan ili dva primjera toga kako se ta njegova moć
23 demonstrirala, da nam ipak ne pričate cijelu priču o tome.

1 O: Da, on je bio vrlo moćan čovek. Zahvaljujući svojoj sposobnosti da
2 bude vrlo praktičan i realan, mislim da je u nekim stvarima dominirao u odnosu
3 na predsednika republike, bivšeg predsednika republike Karadžića.

4 Kako se... kako jedan čovek postaje moćan? Ja mislim da... da ste Vi nekad
5 o tome razmišljali.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim Vas.

7 O: Samo da Vam kažem. Molim Vas, pustite me da završim. Što se tiče... za
8 vreme rata, što se tiče vanjske politike - a kad kažem "vanjska politika", to su
9 oni brojni sastanci u inostranstvu u vezi sa različitim mirovnim sporazumima -
10 on je bio neophodan i bio je svugde prisutan. Kakvi su se razgovori tamo vodili
11 i za... ja... ja pojma nemam, jer nikada nisam ništa čula kad su se vratili šta se
12 desilo, osim onoga što su izvještavali na Skupštini. Dakle, što se tiče te sfere
13 života, on je bio tu uvek prisutan.

14 Što se tiče unutrašnje, naše teritorije, on je bio predsednik Skupštine,
15 neprestano je kontaktirao sa poslanicima, ne samo sa poslanicima nego i sa
16 opštinskom vlast. Kako je to mogao, recimo, da zaključi i neko ko možda ovake
17 /sic/ analize nije pravio kao ja. Jednostavno, njegov kabinet je uvijek bio pun
18 ljudi.

19 Kada je nastala teška situacija iza potpisivanje dev... Dejtonskog
20 sporazuma u miru, više od 100.000 stanovnika iz Sarajeva se po...povlači, ali i za
21 vreme rata je bilo, svi su išli da pitaju gospodina Krajišnika, ali i gospodina
22 Karadžića, ali verovatno su i oni procijenili da je on mnogo praktičniji i
23 realniji, pa su išli njemu. I kako da vam kažem, i obično čovek nepismen mogô je
24 ne... koji ima dobru opservaciju da zaključi, tu pred tim kabinetom su ljudi i oni
25 čekaju. Pun je kabinet. Dakle, to su ljudi sa terena koji dolaze.

26 Kada su razgovori kod gospodina Miloševića, ja nikada nisam bila tamo.

1 Nikada gospodina Miloševića za vreme rat nisam vidila, osim kad je došao na
2 Jahorinu u vezi sa Vance-Owenovim planom, ali onda sam ja sebi nešto dozvolila
3 da ga... se i ne pozdravim s njim i da mu okrenem leđa. Dakle, razgovori sa
4 gospodinom Miloševićem...

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Samo malo. Dozvolite da Vas prekinem na
6 trenutak, samo da postavim nekoliko pitanja radi razjašnjenja. Konkretno sam od
7 Vas tražio da mi date primjere. Dosad su primjeri bili manje precizni, da tako
8 kažem. Ali jedna od stvari koje ste rekli je da je on stalno bio prisutan na
9 međunarodnim sastancima, da Vas nije obavještavao, osim utoliko što ste mogli
10 čuti informacije koje je dao Skupštini. Da li da to shvatimo ovako: On se ni sa
11 kim od nas nije savjetovao i razgovarao, on je jednostavno sam odlazio ili oni
12 su odlazili tamo sami, što je demonstracija njegove *de facto* moći? Da li da tako
13 shvatim vaš odgovor?

14 O: Da. I u množini kaz... kažete, jer kol'ko mi je poznato, gospodin
15 Krajišnik nikada nije odlazio... i...isto tako da naglasimo, mi govorimo o periodu
16 do konca 1992. godine. Samo taj period sam ja bila prisutna, i to negde do
17 sredine oktobra, na Palama. Mi smo bili i fizički na Palama odvojeni. Ja se
18 nisam družila ranije sa gospodinom Krajišnikom, da bi' ja mogla onako usput da
19 kažem: "Momo, de mi objasni šta se desilo u Ženevi," ili ne znam šta. A da.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, kažete bili ste fizički odvojeni.
21 Molim Vas, samo činjenice radi, gdje ste se nalazili Vi? Gdje se nalazio
22 gospodin Krajišnik?

23 O: Ako... Mi... mi smo bili... ja mi... ja mislim da je to bilo jedno pet
24 prostorija koje su bile i Predsedništvo i Skupština, i ne znam; Vlada je jedino
25 bila na Jahorini. A kad je nastalo granatiranje Pala, ja sam otišla na Jahorinu,

1 gospodin... i još su neki otišli. Gospodin Krajišnik je ostao dole. Jednostavno i
2 za onda... Da. Onda...

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] On je ostao gdje?

4 O: Da. Ostao je na Palama. Da.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, ako sam razumio, kad kažete da
6 ste fizički bili odvojeni, time ste mislili da je on u periodu barem nakon
7 početka granatiranja bio na Palama, a Vi na Jahorini. Primijetili ste da
8 pokušavam stvarno izvući same činjenice i činjenično vezane informacije.

9 I još jedno pitanje. Rekli ste da niste se vidjeli sa gospodinom
10 Miloševićem, osim jednom prilikom. Da li znate, konkretno, za neke sastanke na
11 kojima je gospodin Krajišnik bio sa gospodinom Miloševićem, a kada Vi niste bili
12 prisutni?

13 O: Ja nisam nikad bila prisutna. Ja sam se sa gospodinom Miloševićem,
14 prvi put smo se sreli iza potpisivanja Dejtonskog sporazuma. Možda je posledica...
15 možda ćete postaviti pitanje, kako je to moguće? Ja sam bila vrlo otvorena i
16 vrlo sam negodovala protiv politike gospodina Miloševića. Ja mislim da sam bila
17 jedini otvoreni opozicioner i znam da je gospodin Milošević čak rekao gospodinu
18 Krajišniku da bi... gospodinu Karadžiću, izvinite, ne Krajišniku, da bi trebali da
19 me maknu iz Predsedništva.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da se vratimo na ono što ste ranije
21 rekli. Rekli ste: "Kada se išlo na razgovore sa gospodinom Miloševićem, ja nisam
22 išla. Ja gospodina Miloševića nisam nikad vidjela, osim kada je jednom došao na
23 Jahorinu u vezi sa Vance-Owenovim planom, a čak i tada sam sebi dozvolila da mu
24 okrenem leđa."

1 Dakle, iz toga sam zaključio da ste jednom bili prisutni, ali da niste
2 razgovarali sa njim. Osim na taj način što ste mu tjelesno pokazali da ne želite
3 s njim da komunicirate. Dakle, tu sam Vas dobro shvatio. Je li tako?

4 O: Da. Ja hoću samo da se zna da je to jedan period do konca 1992. i o...
5 otkako je rat počeo do 1992. Kao član Predsjedništva Bosne i Hercegovine, ja sam
6 imala priliku da vidim gospodina Miloševića, al' to je bilo prije rata. On je
7 komunicirô sa gospodinom Izetbegovićem, a kakvi su razgovori vođeni, nisam ni tu
8 bila prisutna.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Dobro. Opet ću postaviti
10 precizno pitanje u vezi sa ovim. Rekli ste: "Ja nisam bila prisutna kada su
11 vođeni razgovori sa Miloševićem." To se odnosi na period 1992. godine?

12 O: Da. Posle potpisivanja Dejtonskog sporazuma, pošto je gospodin
13 Milošević potpisô Dejtonski sporazum, a ja sam u međuvremenu postala
14 *vicepresident*, a posle toga, nakon izbora, predsednik ja sam morala da
15 komuniciram... Nije važno da l' sam morala ili htjela, ja nisam da ovo nije bitno,
16 mi govorimo o 1992. godini.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Tako je, govorimo o 1992.

18 O: Da.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Na temelju Vašeg odgovora se može
20 zaključiti da tokom 1992. godine je bilo sastanaka sa gospodinom Miloševićem,
21 ali Vi na njima niste bili prisutni, a gospodin Krajišnik jeste bio prisutan.

1 Da li sam dobro razumio što ste sugerirali ovim odgovorom, da on jeste
2 bio prisutan?

3 O: Kad bi Vi mene pitali: "Možete li to da kažete 100% tačno?" ja bih
4 Vam rekla da ne mogu. Jer nisam njih pratila, nisam bila u Beogradu, nisam ušla
5 s njima u zgradu gdje se nalazi gospodin Milošević i nisam sjedila tamo. Dakle,
6 to ne mogu da kažem. Možda su otišli u Beograd i sjedili sa Miloševićom i pili
7 kafu. Ja ne znam.

8 Ja pokušavam da Vam na neki način plastično to prikažem. To bi se reklo,
9 nije to moje personalno saznanje, nego ova vrsta saznanja: ja na primer trebam
10 gospodina Krajišnika, a meni kaže njegova sekretarica: "Ne. Nema ga, otišao je u
11 Beograd, imaju sastanak sa Miloševićem." Meni treba, recimo, gospodin Karadžić.
12 A on je već dva dana otišao tamo. Na ovaj način, ako možete to da shvatite.

13 Kada se vraćaju niko... niko... Ja... ja sam inače imala neki svoj princip.
14 Ako neko neće ništa da mi kaže, ja upitam jednom, drugi put mi je jako
15 neprijatno pitati i ne pitam. A posebno što za moju vrstu posla to nije bilo ni
16 potrebno. U ju... početkom jula ja sam u predsedništvu zadužena za humanitarnu
17 oblast, za kontakt sa religijama...

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Plavšić, dozvolite.

19 O: Ja, hm.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dozvolite. Zamolio sam Vas da se držite
21 samo pitanja. Ja imam još nekoliko dodatnih pitanja vezano za Vaš odgovor.

22 Kažete: "Uvijek je bilo ljudi u njegovoj kancelariji, poslanika, itd."

23 Pretpostavljam da Vi ste poznavali poslanike dovoljno dobro da možete tvrditi da
24 su to bili oni koji su bili tamo. Dakle, jesam li Vas dobro shvatio da ste znali
25 te ljude ko su, pa ste zato mogli reći da su to bili baš poslanici kod njega u

1 kancelariji?

2 O: Gledajte, što se tiče poslanika, ja bi' ih u... u nekoliko grupa
3 podijelila. Sa nekima, ne znam iz kojih razloga, sam komunicirala. Sa nekima sam
4 se tako pozdravila i "Kako ste?" i tako dalje. Sa nekima možda nisam tako
5 komunicirala. A vizuelno ih znam sve. Ima nekih koje ni... ni ne pamtim po imenu.
6 Ali znate šta, to je bilo prije 14 godina. A...

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dozvolite da Vas prekinem opet. Dakle,
8 kažete da ste ih iz viđenja poznavali. Time mislite reći da ste na temelju toga
9 što ste ih znali iz viđenja, da ste mogli uočiti da su s njim u kancelariji,
10 dakle, poslanici?

11 O: Pa, ako... ako čekaju tu negde, kod sekretara i tako, čekaju da dođu na
12 red da uđu u kabinet gospodina Krajišnika. Ja mislim da nisu samo poslanici u
13 pitanju. Mnogo se ljudi obraćalo gospodinu Krajišniku. Možda bi se moglo
14 postavljati pitanje, a zašto? E, tako.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Još nisam postavio to pitanje. Prije
16 toga bih htio postaviti jedno drugo pitanje. Naime, sada pokušavam utvrditi na
17 temelju čega imate ta saznanja. Rekli ste da je osim poslanika tamo bilo i ljudi
18 iz opština. Kako ste uspjeli identificirati te neke osobe da možete reći da su
19 oni iz opštine? Da li ste ih Vi poznavali? Da li ste ih iz viđenja poznavali? Da
20 li ste s njima razgovarali, pa su Vam to rekli? Dakle, molim Vas, odgovorite da
21 li ste ih znali iz viđenja, te ljude za koje ste mislili da su iz općina? To je
22 moje prvo pitanje.

23 O. Jako malo sam poznavala ljude iz opština. Dok... zato što nisam bila ni
24
25
26
27
28
29
30

1 u jednom forumu SDS-a. Ja... ja sam imala legitimaciju SDS-a, ja sam bila član
2 SDS-a, ja nisam pripadala nikakvom tijelu, a mislim lokalna vlast je
3 favorizovala, a možda i isključivo tražila da u lokalnoj vlasti budu članovi
4 SDS-a. Zaista Vam ne mogu definitivno da kažem, možda različito je, u različitim
5 opštinama. Možda se neko našo i u lokalnoj vlasti koji ne pripada SDS-u. Ne znam
6 to.

7 Da odgovorim na Vaše pitanje kako sam znala. Kad mi sekretarica kaže:
8 "Ne možete ući unutra, unutra se nalazi" - recimo - "predsednik opštine" - ne
9 znam ni ja, recimo - "predsednik opštine Pale" ili "predsednik opštine
10 Vlasenica" ili... ili ne mogu sad da se sjetim. Al' na ovaj način sam znala. A
11 nekada sekretarica kaže: "Predsednik je" - zvali su ga predsednik - "predsednik
12 je zauzet." U tom slučaju ja nisam znala ko je unutra, a možda... gospodin
13 Krajišnik je jako komunikativan čovek bio, pa ljudi su valjda to osjetili. Isto
14 tako, možda ono što su tražili bio je u stanju da uradi, da im ispuni valjda
15 neke njihove zahtjeve i onda se to pročuje i ljudi kažu: "Idi ti kod Mome, Momo
16 će to tebi da završi."

17 Ovako ja Vama nastojim da to kažem, onako kako je tu ustvari bilo na
18 terenu.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To je upravo vrsta informacije koju
20 želimo od Vas dobiti, da znamo kako su stvari konkretno izgledale. Da onda
21 možemo shvatiti jasnije općenitu Vašu izjavu koju ste nam prvo rekli.

22 Dakle, rekli ste da je on bio veoma moćan čovjek; kao primjer ste naveli
23 da je prisustvovao međunarodnim sastancima. Kada govorimo o toj njegovoj moći,

1 da li da to shvatimo da je ta njegova moć bila u okviru njegovih zvaničnih
2 oblasti ili je i nadilazila ovlasti koje je on u zvaničnom smislu imao kao
3 predsjednik Skupštine, ili u drugim svojstvima? Dakle, da li smatrate da je on
4 bio unutar opsega tih svojih zvaničnih ovlasti ili je njegova moć nadilazila to?

5 O: Meni je neprijatno što Vam prvi primjer moram da dam, a u vezi je
6 s...sa mnom. Inače bi ja to jako rado zaobišla. Kada je formirana Skupština
7 srpskog naroda Bosne i Hercegovine, prije rata, to se desilo 25. oktobra 1991.
8 godine, onda je Skupština zaključila da kontakte sa... već tada je... već tada su
9 dolazili, iz različitih međunarodnih organizacija dolazili su ljudi i u
10 Predsedništvo, u Republiku Srpsku.

11 Ja moram ovdje da kažem da mi je uvijek bilo čudno zašto kontaktiraju
12 samo sa predsjednicima stranaka, a Bosna i Hercegovina je imala i Skupštinu i
13 Predsedništvo i Vladu. Na primer, gospodin Carrington, čini mi se da je on prvi
14 bio. On je kontaktirao – dobro što je sa gospodinom Izetbegovićem, gospodin
15 Izetbegović je bio predsjednik Predsedništva Bosne i Hercegovine, on je bio
16 predsjednik stranke SDA, muslimanske stranke, a bio je i predsjednik
17 Predsedništva. Gospodin Kljuić isto tako član Predsedništva i predsjednik HDZ-a.
18 Jedino gospodin Karadžić, koji je bio predsjednik SDS-a, nije imao državnu
19 funkciju. Ali svejedno mi je bilo čudnovato zašto čovek koji dolazi iz jedne
20 tradicionalno demokratske zemlje, gde su čvrste institucije, obraća se

1 predsednicima stranaka, a ne predsednicima... a ne institucijama.

2 Ali da ja odgovorim na Vaše pitanje. Kad je formirana Skupština srpskog
3 naroda Bosne i Hercegovine, dva... rekla sam, 25. oktobra 1991., mislim na tom
4 prvom zasjedanju Skupština je zaključila da gospodinu Koljeviću i meni, poverila
5 nam je zadatak da kontaktiramo sa... sa međunarodnim predstavnicima. Ne mogu sad
6 da se sjetim ko je sve dolazio, ali se dobro sjećam tog gospodina Carringtona
7 kad je došao. Dakle, to sam zaduženje dobila. Onda, upravo u to vrijeme su se
8 jako intenzivirali sastanci ove tri vodeće stranke - HDZ, SDA i SDS - iako su
9 već tad strašne konfrontacije bile. Ali ja mislim upravo zbog prisustva
10 međunarodnih faktora oni su imali sastanke. I na tom zasjedanju Skupštine
11 određena sam ja da budem - ne ja sama, nego ne mogu da se setim da li i gospodin
12 Koljević i ko još, sigurno još neko - da ja budem u toj grupi koja će obavljati
13 razgovore sa HDZ-om, sa predstavnicima HDZ-a, SDA, i tako.

14 Međutim, nikada me nije niko obavijestio da se taj sastanak ili sastanci
15 održavaju. A da se održavaju, nekada su se održavali i u zgradi Predsedništva.
16 Pa je... su u moj kabinet tu i tamo dolazili gospodin Karadžić, gospodin
17 Krajišnik. Imala sam utisak da dolaze kao u čekaonicu da čekaju da neki sastanak
18 krene. Pošto se to ponovilo dva-tri puta, ja sam ih pitala: "A što ste Vi u pre...
19 u zgradi Predsedništva?" Jer sam videla da nisu došli da... da mene vide ili zbog
20 nekih razloga. Pa kaže: "Imamo tu sastanak sa predstavnicima HDZ-a i SDA."

1 Ja... ja sa... ja sam se začudila, znajući koje sam ja zaduženje dobila.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ako sam dobro shvatio ovo što ste sada
3 rekli, on je sudjelovao u razgovorima koji su trebali biti dio Vašeg zaduženja,
4 i to ne zajedno s Vama, Vas čak nisu ni pozvali. Umjesto toga je on sudjelovao u
5 tim razgovorima. Da li sam Vas dobro razumio?

6 O: Dobro ste me razumeli. Ja sam tražila priliku... uopšte me ne ni...
7 manje... sve je to bio jedan riskantan, strahovito odgovoran posao. I nastojala
8 sam jednostavno da protumačim sebi: Možda je dobro da je neko poželio taj dio
9 posla koji je meni Skupština odredila. Ja sam samo tražila zgodnu priliku da
10 obavijestim Skupštinu o tome i nastojala sam da od Skupštine dođe zahtjev da se
11 podnese izveštaj šta je ko radio. Na indirektan način da im kažem: Nemojte
12 misliti da ja radim onaj posao koji ste vi meni zaklj... dali.

13 I zaratilo se. Ja sam ostala u Sarajevu i traž... gledala sam kad ću imati
14 priliku da odem na Pale, da zapravo pobjegnem na Pale. Juče smo govorili o tom
15 izrazu "odšetati", je l' tako? I pružila mi se prilika tačno...

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Plavšić.

17 O: Da.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Odgovorili ste na moje pitanje.

19 O: Yes.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, htio bih da idemo sada na jednu
21 drugu temu.

22 U Vašoj izjavi stoji, a riječ je o nečem što se tiče Predsjedništva
23 buduće Republike Srpske, rekli ste da je gospodin Karadžić smatrao da je važno
24
25
26
27
28
29
30

1 da Predsjedništvo postoji, čak i ako ništa ne bi radilo. Vi ste rekli da je, po
2 Vašem mišljenju, to bilo tipično za to kako je on shvaćao sam Predsjedništvo i
3 kako je ono funkcioniralo po Vašem mišljenju.

4 Dozvolite da Vas sada pitam – evo, da budemo jako koncentrirani na to
5 šta Vas sada pitam – kako su sjednice Predsjedništva bile sazivane? Da li se to
6 događalo, recimo, svakog ponedjeljka, srede i petka? Ili povremeno? Dakle, kako
7 su bile sazivane? Ili, drugim riječima, kako ste saznavali da se treba održati
8 sjednica Predsjedništva?

9 O: Predsedništvo je formirano 12. maja u Banja Luci.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ne, moram Vas zaustaviti odmah. Nisam
11 Vas pitao kako je formirano Predsjedništvo. Pitao sam Vas kako biste znali da će
12 se održati sjednica Predsjedništva. Da li ste dobili pismo? Da li ste unapred
13 znali raspored? Da li bi Vas neko nazvao telefonom? Praktično govoreći, kako bi
14 saznavali da će doći do sjednice Predsjedništva?

15 O: Nema govora o tome da se dobije pismeni poziv na sjednicu. Ja kada
16 sam 22. maja pobjegla na Pale, onda su mi rekli da se održavaju sjednice
17 Predsjedništva svaki dan, čini mi se u 11.00 sati, tako ili... ne, ne ranije,
18 ranije. Ja sam to smatrala, vrlo je ozbiljna situacija, rat je i sasvim je na
19 mjestu da se održavaju svakog dana.

20 A što se tiče poziva, znate kako je bilo, ili sekretarica javi ili ta
21 izjava da je svaki dan u ta doba predsedniš... sjednica Predsedništva, ja

1 jednostavno dođem u ta doba u... u Predsedništvo.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A jesu li sjednice Predsjedništva bile
3 održavane otprilike jednako često, dakle, 5, 6, 7 puta tjedno ili?

4 O: Ono što je meni rečeno da je to svaki dan. Al' onda sam ja videla,
5 praksa je pokazala da to nije svaki dan, nego kada... nekada gospodin predsednik
6 Predsedništva predsjedavao, nekada je... on nije prisutan i gospodin Krajišnik i
7 onda nema sjednice Predsedništva.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A u prosjeku, recimo u mjesec dana...

9 O: Pa onda mnogo češće...

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] ...koliko je bilo sjednica: 10, 15?
11 Otprilike, u mjesec dana.

12 O: Češće. Jedino ako bi bio neki interval da su odsutni u inostranstvu,
13 recimo, jedno deset dana. Mo... ja... ja...

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja sam rekao nekoliko brojki, pa mi
15 morate reći da li je bilo češće od 15 ili češće od 10. Dakle, da li je bilo
16 češće od 15?

17 O: U mjesec dana?

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mjesec dana, da.

19 O: Pa možda nekada jeste, a nekada nije. Vi m... Vi me... Izvinite, što ću
20 da kažem. Imate predstavu o jednoj... o jednoj sređenoj organizaciji u kojoj sam,
21 recimo, i ja kao faku... kao fakultetski profesor radila. Gdje dobijete poziv za
22 sjednicu, zna se tradicionalno kojeg dana u koje vreme. Ja sam bila dekan
23 fakulteta, ja znam i, da kažem, takva sam došla u tu politiku. I konstantno sam
24 se čudila, ali nije to samo u ovom Predsedništvu. Ja sam bila i u Predsedništvu

25

26

27

28

29

30

1 Bosne i Hercegovine. Nekada se dobiva utisak da je to što Bosanci kažu "sijelo".
2 Sastanete se, pa dođe ona kafa, pa na koncu možete da izađete i da ne znate
3 uopšte zašto je taj sastanak sazvan. Tako da sam ja davala nekad primedbe i u
4 Predsedništvu Bosne i Hercegovine da jedna mala katedra na fakultetu je u stanju
5 bolje da organizuje, eto. Zato Vam...

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Plavšić.

7 O: ...ne mogu odgovoriti direktno na ovo pitanje što ste rekli, nego
8 opisno.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ovo što ste nam sada rekli o tim
10 sjednicama, da li se to odnosi na Predsjedništvo tokom 1992., jer ste se usput
11 pozvali i na Predsjedništvo Bosne i Hercegovina, a ja sam se samo raspitivao za
12 Predsjedništvo Republike Srpske.

13 O: Da budem jasna, ovo što sam Vam rekla odnosi se na Predsedništvo za
14 vreme rata 1992. godine ali, kažem Vam, ništa obavezujuće nisam... nije bilo ni u
15 Predsedništvu Bosne i Hercegovine. Mo...možda sala za sjednice...

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Oprostite...

17 O: ...i sve tako je nešto bilo obavezujuće. Znate, ovo je ratno doba i
18 tako.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Oprostite, da Vas zaustavim. Ja bih se
20 sada usredsredio na sastanke Predsjedništva tokom rata 1992.

21 Tamo, kada ste rekli da ste se na kraju pitali zašto je sastanak bio
22 sazvan? Da li to znači da nije bilo dnevnog reda koji je bio raspoređen i
23 podijeljen prije sastanka? Da li je to tačno ili nije tačno?

24 O: Da, tačno. Tačno ste rekli. Nema poziva, nema dnevnog reda.

25 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A što se tiče donošenja odluka, ukoliko

1 je bilo donošenja odluke tokom takvih sjednica Predsjedništva, možete li da nam
2 date utisak o tome kako je to funkcionisalo a zatim onda i u činjeničnom smislu,
3 ako bi neko rekao: Moramo da odlučimo to i to, ja onda predlažem da to bude tako
4 i tako. Odnosno, kako se odlučivalo o pitanjima? Kako su se uvodila pitanja o
5 kojima je trebalo, ili ste Vi smatrali, recimo, da treba da se donese odluka?

6 O: Mislim da možete da zamislite koliko je problema bilo u to vreme. I
7 koliko su ljudi dolazili i iznosili probleme. Evo, u kabinet gospodina
8 Krajišnika.

9 Ja, evo sad da Vam kažem - pošto sam bila zadužena za tu oblast koja je
10 Vama već poznata, pa neću da ponovim - ja sam imala problem u vezi sa uvođenjem
11 struje u Sarajevo, vode. Jer su smatrali to je u sferi humanitarnoj, pa sam ja
12 onda na Predsedništvu rekla: "Mi moramo da popravimo dalekovode, jer struja
13 dolazi iz hrvatskog područja, prelazi preko našeg područja, sklopka je u
14 Sarajevu i treba da popravimo dalekovode." Danas pričati o tome jako je teško.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Oprostite, oprostite, da Vas zaustavim
16 ovdje. Vi ste rekli da se nešto mora uraditi vezano sa snabdijevanje strujom.
17 Kako bi se o tome donosila odluka? Da li biste Vi sugerisali odluku? I šta je
18 onda potom učinjeno? Da li se glasalo, da li se postizao konsenzus? Možete li da
19 nam kažete šta se ustvari događalo na takvom sastanku, ali opet vezano za neke
20 činjenice?

21 O: Zima dolazi, struja... struje nema na Palama, nema u Sarajevu. To je
22 nešto što mora da bude. Ja sam znala da to ništa ne možemo da uradimo bez
23 prisustva UNPROFOR-a. Oni moraju da pomognu.

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Opet ću Vas zaustaviti...

2 O: Al' ja... ja Vam ne mogu objasniti drugačije, verujte. Bojim se da Vam
3 neću moći objasniti. Neće dugo biti objašnjenje.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ali u svakom slučaju, Vi sada
5 objašnjavate kakav je problem. No, pretpostavimo da je problem postojao i da je
6 trebalo da se razriješi.

7 Šta se dogodilo na sastanku?

8 O: Ja sama nis... Da. Ja sama nisam ovlaštena da... da ulazim u razgovore te
9 sa UNPROFOR-om, ja moram da kažem to treba ne da bude odluka Biljane Plavšić,
10 nego da to bude odluka Predsedništva. I ja to iznosim na Predsedništvo i svi su
11 to vrlo rado prihvatili. I rekli su: "Biljana, radi na tome." I iza toga sam ja
12 radila i obavještavala šta je. Najveći problem bio kako da nađemo majstore koji
13 će kad snajper prestano radi se popet' gore. I sad da Vam kažem da je morao da
14 se penje Musliman, Hrvat i Srbin na dalekovode, jer je prethodno jedan Srbin
15 gađan snajperom. Evo to va... da Vam ilustrujem to kako je. Ja iz svog domena... iz
16 svog domena ja sam Predsedništvo objaš... obaveštavala.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Plavšić, u redu. Ja to
18 razumijem. Vi ste obavijestili Predsedništvo, niste imali ovlaštenja da to sami
19 uradite. Predsjedništvo se složilo da se treba preduzeti određena aktivnost,
20 uključujući ove mjere koje ste nam iznijeli.

21 A kada se Predsjedništvo složilo, da li se ikada glasalo? Da li je bilo
22 drugačijih razmišljanja? Da li ste Vi rekli: "O tome moramo glasati", ili nikada
23
24
25
26
27
28
29
30

1 nije bilo glasanja?

2 O: Nije bilo, ja mis... Da Vam kažem, ja Vama govorim iz mog humanitarnog
3 domena. Nikada nisam u Predsedništvu naišla na otpor. Jer nije se radilo samo o
4 struji, radilo se i o vodi, radilo se o prolasku konvoja. Treba konvoj da prođe
5 kroz našu teritoriju da dođe do...

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu, gospođo Plavšić.

7 O: Tu i vojska mora biti uključena.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Opet ću Vas zaustaviti. Vi ste rekli da
9 po pitanjima za koje ste Vi bili zaduženi ustvari nikada niste imali nikakav
10 otpor.

11 No, da li su postojale neke druge teme? Ja samo hoću da Vi navedete te
12 teme ili pitanja, da li je bilo nekakvog nesporazuma u pogledu tih tema, bez
13 obzira ko da ih je predložio ili uveo? Da li je bilo nekakvih sporova, rasprava
14 o tome kako postupiti i kako razriješiti ta pitanja? Dakle, možete li da nam
15 kažete da li je bilo takvih tema i da nam date jedan ili dva primjera za takve
16 teme?

17 O: Davno je bilo. Onaj opšti utisak koji imam, nije bi... bilo ja
18 različitih mišljenja, ali nije bilo nesuglasica. A bilo je različitih mišljenja.
19 Ja sam to shvatala da je to dobro, jer ćemo na osnovu tih različitih mišljenja
20 ipak doći do nekog, hajde da kažem, optimalnog... da li je bio optimalni
21 zaključak, to... to je vreme pokazivalo, je l'?

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ovi odgovori koje sada dajete sasvim
23 jasno sugerišu jednu vrstu kolegijalnog postizanja zajedničkih gledišta na

24

25

26

27

28

29

30

1 osnovu kojih biste dalje postupali. No, u isto vrijeme, u Vašoj izjavi vidimo da
2 kažete: "Kakva je bila potreba za Predsjedništvom uopšte, Karadžić i Krajišnik
3 su već odlučili o nečemu." Ovi odgovori koje sada dajete izgleda da su u
4 kontradikciji sa onim što ste Vi rekli u svojoj izjavi i intervjuu.

5 Da li biste mogli da mi kažete da li sam ja tačno primijetio tu
6 kontradikciju i kako treba da je shvatim?

7 O: Ja se slažem da to može da izgleda tako kao što ste Vi objasnili. Jer
8 ja sam Vama navela jedan primjer gde teško naći čoveka koji bi rekao: "Zabrani
9 konvoj, neka gladuju." Ili: "Neka ne bude struje."

10 Međutim, u to vreme razgovori su vođeni o jako važnim pitanjima.
11 Cutilheirov plan, ne mogu da se sjećam kada je odbijen i... i znali smo neka
12 rešenja tog Cutilheirovog plana. E, sad da vidite da na tom Predsedništvu ja
13 nisam nikada čula šta to treba da bude.

14 Kad je Cutilheirov plan propao, dolazi... već se za... da kažem, u neku
15 brzinu ulazi predlog Vance-Owenovog plana. I uvijek u svakom planu imate ono
16 "konstitutivno rešenje Bosne i Hercegovina" i "teritorijalno rešenje". To su
17 raspravljali oni, nisu pitali Predsedništvo. Odnosno, raspravljali su oni koji
18 su tamo bili. A priznajte da je to osnovno pitanje u to vrijeme. Ja neću da
19 kažem da... to je akutno pitanje. Neću da potcijenim struju i vodu, jer od toga
20 ljudi žive. Ali ipak, t...to je jedno fundamentalno rešenje konflikta u Bosni i
21 Hercegovini.

22 Još nekih stvari da Vam kažem. Ja jako teško donosim neke zaključke zato
23 što hoću nešto da proveravam duže. Možda sam opterećena mojom profesijom. Ali

1 jedan opšti utisak da u nekim stvarima - al' ne samo ja - dve osobe odlučuju o
2 svemu. Ja sam imala tako istu primedbu i javno sam je rekla u Predsedništvu
3 Bosne i Hercegovine. I zašto da to sada ne kažem? Možda sam tražila mnogo
4 potvrda toga, pa je došao oktobar mjesec kad sam ja to javno rekla na Skupštini u
5 Prijedoru. A naredna Skupština, mislim da je formulacija gospodina Koljevića
6 bila prava, meni se dopala, kada je rekao: "Da prestanemo da se igramo
7 kolektivne mimikrije."

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vi ste spominjali ustavna pitanja,
9 odnosno konstitutivno rješenje i teritorijalno rješenje. I da su po tim
10 pitanjima gospodin Karadžić i gospodin Krajišnik bili oni koji su, koliko sam
11 Vas ja shvatio, išli svojim vlastitim putem, bez da o tome diskutuju sa Vama u
12 Predsjedništvu. Da li sam to tačno shvatio? A onda ću Vam postaviti i drugo
13 pitanje.

14 O: Da. Da, ali ne bih rekla da je to baš bilo 100% vlastitno /sic/
15 pitanje. Nije bilo pitanje Predsedništva, ali nije bilo vlastito pitanje. Evo ja
16 sad očekujem taj odgovor Vaš... Vaše pitanje, možda ću imati priliku da Vam onda
17 kažem zašto mislim da nije to vlastito pitanje bilo.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da Vas pitam sljedeće: kada govorite o
19 teritorijalnim aspektima, da li ja dobro shvatam da to znači koje teritorije bi
20 trebalo tražiti u pregovorima? Odnosno, kako treba da shvatim to teritorijalno
21 rješenje? Molim Vas da nam to objasnite.

22 O: Da. Ako se analizira, ja ne znam koliko je tih sporazuma bilo, jedan
23 je bio, evo da kažem, prihvaćen. I tako je koncipirana sada Bosna i Hercegovina.
24 Ali svako... svaki taj predlog je imao konstitutivno rešenje i imao teritorijalno

1 rešenje. Različiti su bili. Ali jedno je bilo zajedničko - razdvajanje.

2 Počelo se sa Cutilheirovim planom. Cuti... po Cutilheirovom planu,
3 kantonizovana je Bosna i Hercegovina. I od tih kantona, drugi planovi koji su
4 dolazili sve je manje kantona, odnosno odvojenih dijelova, dok je došlo do
5 Dejtonskog rešenja da je Bosna i Hercegovina podeljena u dva entiteta. A tako. A
6 što se tiče konti... konstitutivnog rešenja, uvijek je glavni problem koliko će
7 centralna vlast biti jaka.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Oprostite. Htio bih da se usredsredimo
9 na teritorijalni aspekt. Ono što Vi opisujete jeste manje-više o tome kako su se
10 razvijale mape, šta bi trebalo da bude teritorija koje od jedinica. A ranije ste
11 rekli da su u oba ta aspekta oni radili na svoj način. Da li treba da shvatim da
12 mape i rad na tim mapama nisu bili nešto što se kolegijalno diskutovalo na
13 Predsjedništvu i da su oni naprosto samo učestvovali u tim pregovorima? Odnosno,
14 da li su oni diskutovali o tome? A Vi ste ih stavili zajedno, gospodina
15 Krajišnika i gospodina Karadžića, da li su se oni konsultovali sa drugima prije
16 nego što su odlazili na takve konferencije na dalje pregovore?

17 O: Sa gospodinom Miloševićem.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ne u okviru Predsjedništva. To jest, sa
19 gospodinom Koljevićem, sa Vama?

20 O: Ja ne mogu da kažem za gospodina Koljevića, jer je gospodin Koljević
21 išao tu i tamo na... gospodin Buha je ja mislim obavezno išao.

22 Ja ne mogu da kažem, zaista, jer ja čak nisam znala ni kad odlaze. Kada
23 se vrate...

24 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] No, što se Vas tiče?

25 O: Jest. Pa, naravno, j...ja govorim ja o sebi, mojim saznanjima. Ja
26
27
28
29
30

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Znači, imaćemo pauzu najvjerovatnije do 13.40h i nastaviti još 20
2 minuta.

3 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

4 ... Početak pauze u 13.24h

5 ... Sednica nastavljena u 13.45h

6 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Izvolite sjesti.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite, gospodine O'Sullivan.

8 G. O'SULLIVAN: [simultani prevod] Ukratko. U Vašem *e-mailu* koji ste
9 pročitali, rekli ste da je preveden nalaz gospođe Plavšić. Mogu li se pobrinuti
10 onda da dobijemo taj prevod?

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možda se radi o usmenom prevodu. Ja ću
12 se raspitati, dakle, da li se radi o pismenom prevodu. A ako takav postoji, onda
13 mislim da neće biti nikakvih problema da Vi dobijete jedan primjerak.

14 G. O'SULLIVAN: [simultani prevod] Hvala.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Plavšić, kao prvo, da li ste
16 imali priliku da pogledate svoju izjavu, ovu redigiranu, ili niste još našli
17 vremena da je pogledate?

18 O: Nisam.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ali ste dobili primjerak?

20 O: Jesam.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Onda ćemo to ostaviti, ovo što sam imao
22 namjeru, za kasnije da prije toga ipak pogledate izjavu.

23 Gospođo Plavšić, volio bih da sada se pozabavimo jednom drugom temom. U
24 svojoj izjavi ste naveli da su gospodin Karadžić i gospodin Krajišnik donosili
25 odluke o svemu i da zbog toga nije ni postojala potreba za Predsjedništvom ili
26 nekom drugom državnom institucijom. Već smo čuli nekoliko odgovora od Vas u vezi

1 s time. U svojoj knjizi objašnjavate da su gospodin Karadžić i Krajišnik se
2 pobrinuli da na rukovodećim položajima budu samo oni koji su za njih. Kao prvo,
3 knjiga koju ste napisali – i na neke dijelove ste nam skrenuli pažnju, na neke
4 stranice – to što možemo pronaći u Vašoj knjizi, da li je to odraz Vaših
5 sjećanja iz tog vremena koji je istinit?

6 O: Ja ne znam, prva stranica knjige ne... ne pripada sadržaju knjige, nego
7 predgovor. I ja sam tamo napisala – izvinite jedan momenat, ja ću... ja imam
8 knjigu ovde – ja sam tamo napisala da je naslov, naziv knjige za mene jako
9 obavezujući. I zato sam nazvala knjigu "Svedočim". I rekla sam, kao da sam se
10 zaklela, "da ću govoriti istinu i samo istinu, tako mi Bog pomogao". I tako se
11 to provlačilo kroz tekst ove knjige i druge knjige. Ja sam napisala još jednu
12 knjigu i isti naziv. Ovde je do konca 1992. događaji koji su meni poznati, a u
13 drugoj knjizi je 1993. godina do 1998. godine.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Plavšić, mi imamo određena
15 vremenska ograničenja. Da sad saznam Vaš odgovor. Koliko sam ja shvatio, Vi
16 potvrđujete da je ono što ste napisali u knjizi istiniti odraz i zapravo kažete
17 da biste pod zakletvom napisali upravo isto. Nadam se da sam Vas dobro razumio.
18 U redu.

19 Dakle, na stranici 264 ste rekli: "Svi koji nisu Radovanovi ili Momovi
20 ljudi su uskoro morali da odu."

21 Možete li mi navesti jedan ili dva primjera?

22 O: Mogu odmah da Vam navedem primer premijera Branka Đerića.

1 Gospodin Branko Đerić je istaknuti profesor Ekonomskog fakulteta u
2 Sarajevu i smatrala sam ga dobrim patriotom da u takvim kritičnim vremenima se
3 žrtvuje i preuzimlje /sic/ tu funkciju. Dakle, sa mog stanovišta, on je bio vrlo
4 izuzetan stručna... stručnjak i isto tako čovek koji je znao da su teška vremena,
5 još teža dolaze i ne mogu se ni predviditi koliko će biti teška i u takvoj
6 situaciji on preuzimlje to. Taj čovek je radio onako kako je on mislio da treba
7 da radi jedan premijer. On je imô kabinet ministarski i sasvim je normalno da...
8 da ti ministri odgovaraju njemu prvo. A onda cijela... cijela Vlada Skupštini.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Moram Vas prekinuti. Zamoliću Vas da,
10 umjesto da nam opisujete šta očekuje od premijera da radi, nam kažete isključivo
11 zbog čega mislite da je Đerić morao otići, uzevši u obzir da nije bio Radovanov
12 ili Momov čovjek. Dakle, Vi tu tvrdite da je pod njihovim utjecajem on morao
13 prestati tu dužnost. Objasnite mi konkretno na koji način.

14 O: Valjda je to bio njihov kriterijum: "Mi moramo imati našeg čoveka."
15 Ali u tom smislu, gospodin Đerić je bio čovjek srpskog naroda, čovjek koji je
16 zastupô interese u svom domenu Republike Srpske, isto tako kao što sam ja bila
17 član Predsedništva, ali nisam ja bila čovek Karadžića ili Krajišnika i nisam ja
18 zbog Karadžića bila član Predsedništva. Tako pretpostavljam da i gospodin Đerić

1 nije zbog Karadžića bio prihvatio se te teške dužnosti, nego iz ovih razloga o
2 kojim sam Vam maloprije rekla.

3 I sad kako... kako se to manifestovalo? Na primer, dva ministra su... koja
4 su u to vreme... dobro, oni su važni i u mirno doba, ali shvatićete da u ta
5 vremena ministar odbrana... a... pardon, ministar pravosuđa i ministar unutrašnjih
6 poslova da su... da imaju posla, da imaju šta da rade. Eto, tako da kažem.

7 Oni su javno rekli Branku Đeriću - na jedan, po mom mišljenju, i dosta
8 nepristojan način - "Nisi ti naš šef. Mi odgovaramo Karadžiću i... i Krajišniku."
9 Ja sam bila prisutna kada je to tako rečeno, naročito... naročito gospodin Mandić
10 je takav imô manir. Mene je iritiralo veliko potcjenjivanje jednog uglednog
11 čovjeka i, moram da kažem, mjesto da budu sretni da su u njegovoj blizini i da
12 rade zajedno na istom poslu, oni ga na taj način potcjenjuju. A drugo, daju
13 signale i mislim da gospodin Branko Đerić nije to mogao da izdrži. Nije imô
14 zaštitu od gospodina Karadžića, naprotiv. Al' ovo je sad moje lično mišljenje.
15 Naprotiv, sugestije su dolazile Mandiću da on take /sic/ izjave daje i prag
16 dostojanstva koji nije mogao više da istrpi gospodin Đerić je bio ugrožen i on
17 je dao na Skupštini u Zvorniku ostavku.

18 Ali sam često čula "naš čovjek". I onda kad sam analizirala, nije to
19 čovek srpskog naroda ili Republike Srpske, nego personalno čovek nekog drugog
20 čovjeka koji hoće da provodi svoju politiku preko njega.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da Vas opet prekinem. Vi govorite da,
22 iako je to možda bilo na nagovor drugih, da na ružan način su se prema Đeriću

1 ponašali ministar unutrašnjih poslova i pravde i da je to bio uzrok njegovog
2 odlaska. Uzevši u obzir šta sam Vas ja pitao i ovaj Vaš odgovor, da li da
3 shvatim da su ministar pravde, gospodin Mandić, i ministar unutrašnjih poslova,
4 da su njih dvojica bili Radovanovi i Momini ljudi, za razliku od gospodina
5 Đerića, na primjer?

6 O: Pa, dabome.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Hvala na tom odgovoru, gospođo
8 Plavšić. Htio bih da se sada pozabavimo jednom drugom temom. U svojoj izjavi ste
9 rekli - a sad stvarno prelazim na različitu temu - dakle, da su sve taktičke
10 odluke bile donošene od strane generala Mladića. Možete li mi reći ko je donosio
11 strateške odluke onda? Naravno, sada se govori o vojsci, o VRS-u.

12 O: Ja... ja nisam bila nikad prisutna u razgov... razgovor ili neku naredbu
13 da sam vid'la koju gospodin Karadžić, kao vrhovni komandant, jer civilna vlast
14 treba da bude iznad vojne vlasti. Ne znam da li se dobro izražavam. Ali nisam
15 nikada bila u prilici da vidim neku naredbu - govorim u periodu do 1992. godine;
16 mnogo sam naredbi vid'la kada su me doveli u Scheveningen, tako jednu hrpu
17 naredbi koje bi se isto tako mogle analizirati onako kao što sam ja jučer
18 analizirala onu prvu stranicu ovog teksta - ali ja Vam mogu kazati, ja nisam
19 imala priliku da to vidim. Kao što bi se kad se čitaju, ne znam - neću do
20 Napoleona da idem - ali recimo na našoj teritoriji je mnogo ratova bilo.
21 Napisani su memoari o Prvom svetskom ratu, kol'ko god hoćete. I znam general
22 Mišić kad dobiva naredbu od prestolonaslednika Aleksandra, to je jasna naredba

1 vidi se linija komandovanja. Čini mi se da se to tako zove. A ja... ja... ličnost
2 gospodina generala Mladića, ja mislim da je meni jako dobro poznata. I ja sam
3 nešto i pisala ovde - ne u kontinuitetu, o Mladiću - nego sam govorila o
4 događajima, pa ako on tu učestvuje, onda sam neko svoje zapažanje rekla. A sad
5 je izašla jedna knjiga o generalu Mladiću i mogu Vam kazati - od jednog čoveka
6 kojeg ja ne poznajem, koji njega poznaje još od pre rata - i jedino mogu da
7 kažem - molim Vas da završim ovo - i jedino mogu da kažem da je i on mišljenja
8 da je to taka /sic/ priroda da je teško bilo njemu nešto naređivat'.

9 Ako Vam kažem da je u onom vremenu neko ko ne poštuje naredbu u mirno
10 vrijeme u Jugoslovenskoj narodnoj armiji, koja je bila partijska armija - tako
11 je bilo valjda u svim tim komunističkim zemljama - ako je on bio kažnjavao,
12 znate kakve su to kazne bile, prebace ga negde u Bitolj ili negde na granicu i
13 ima mnogo tih šetanja po teritoriji. Ja sam se začudila, nisam nikog pitala, ali
14 sam znala kako funkcioniše onaj sistem i pretpostavila sam da je to jedan svejo...
15 svojeglav čovek. I kada sam ga upoznala, i u takvim odnosima koje Vas
16 interesiraju, čovek se ne može promenit'. On je čovek jak, jaka ličnost. I
17 nije...

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Moram vas bez obzira na to prekinuti. To
19 možda nije pravi odgovor na moje pitanje. Možda sam trebao drugačije postaviti
20 pitanje, ali shvaćam da ste htjeli reći da je general Mladić bio takav karakter
21 da njega nije lako bilo držati pod kontrolom.

22 Ali ja sam Vas konkretno pitao, s obzirom da Vi tamo spominjete taktičke

1 odluke, ja sam Vas htio zamoliti da mi kažete nešto o strateškim odlukama. Kao
2 prvo, da li znate za takozvane strateške ciljeve koja je usvojila Skupština
3 bosanskih Srba? Riječ je o šest strateških ciljeva, koji mislim da su i zvanično
4 objavljeni nešto kasnije, nakon što su doneseni. Dakle, da li znate o čemu
5 govorim kada govorim o tih šest strateških ciljeva?

6 O: Ja znam šta je strategija, ali vjerujte da ne znam za te ciljeve. A..
7 a... a ne mogu da kažem, 14 godina nas dijele od tih događaja. Ja ne znam... ja znam
8 šta je moj bio cilj i šta je bio cilj srpskog naroda. Prvo, da ne izginemo, da
9 se ne ponovi 1941. godina. To je bio jedan osnovni cilj. I da budemo
10 konstitutivni narod u zemlji u kojima živimo stotinama godina. Ja o tih šest ne
11 znam. Možda sam... možda su mi neki bili poznati u to vreme, ali zaista ne znam.

12 [Sudije većaju]

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Plavšić, posljednje pitanje za
14 Vas postaviti će sudija Hanoteau, sudija meni zdesna.

15 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Gospođo Plavšić, u Vašem razgovoru
16 sa Tužilaštvom ste spomenuli ulogu koju je igrao kadrovski odbor SDS-a. Da li se
17 sjećate da ste govorili o tome?

18 O: U mojoj knjizi?

19 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Ne, u onom intervjuu koji je s Vama
20 rađen.

21 O: Verovatno. A... a znam da sam i negde u knjizi isto... Sve što se dešava
22 na ovoj našoj planeti, što nas interesira...

23 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Molim Vas, gospođo Plavšić.

24 O: ...zavisi od ljudi. Zavisi od ljudi. Ako imate sposobne i, da kažem,

1 čestite ljude na odgovarajućem mjestu, još to nije 100% garancija da će sve biti
2 optimalno. Dakle, sve zavisi od toga. Najbolje su to komunisti shvatili št... koja
3 je važnost kadrovske komisije. Ako ti imaš svog čoveka na određenom mjestu -
4 kod njih, nažalost, bilo je važno odanost komunističkoj partiji, a ne da li je
5 neko sposoban - prema tome, molim Vas lijepo, ja sam od kadrovske komisije tokom
6 moje službe doživljavala grozne stvari.

7 Jer nju nije interesiralo da li sam ja sposobna kao profesor ili kao
8 naučni radnik, nego da li sam politički aktivna i pošto ni... nisam bila i pošto
9 me je to pratilo ja imam jedan odijum prema kadrovskoj komisiji. I kada spomenu
10 kadrovsku komisiju - a meni se čini da je to prekopirano iz onog vremena, jer mi
11 smo izašli iz komunizma i odma' se desilo ovo o čem' raspravljamo ovdje - ja
12 imam jedan odijum, ali mogu da vam kažem, kad oni kadriraju oni nesposobne dižu,
13 čestite uništavaju, jer se sa čestitim ne može manipulise. Ne može se ona
14 politika da provede. Eto, u tom smislu sam ja sigurno spomenula kadrovsku
15 komisiju. Kadrovska komisija određuje gde će ko da bude, na kojem mjestu. Ja ne
16 znam da li postoji u vašim...

17 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Gospođo Plavšić, dozvolite. Da li
18 možete potvrditi da su gospodin Karadžić i gospodin Krajišnik bili članovi te
19 kadrovske komisije SDS-a onda?

20 O: Ma ja uopšte ne znam ni ko je bio član Glavnog odbora, ni... ni
21 Izvršnog odbora, nit' me je partija uopšte interesirala. Ja ne... mislim, nemam
22 nikakvog iskustva partijskog. Jer rijetko je naći čovjeka koji je bio na
23 univerzitetu, a nije bio član Komunističke partije. Ne zato što su verovali u
24
25
26
27
28
29
30

1 komunizam, nego jednostavno zato da dobro prolaze.

2 Prema tome... prema tome, da Vam kažem direktno na ovo Vaše pitanje. Nije
3 se moglo ništa desiti bez njih. Niti hoće li ovaj čovek biti na ovom mjestu,
4 hoće li imati ovu funkciju ili ovu funkciju. Ja... ja nisam prisustvovala, niti
5 znam ko je član kadrovske komisije. Ko su određivali, šta. Ali iz iskustva znam
6 da to nije moglo proći bez njih. Ko je na ovom mjestu, ko će... "Moramo
7 postaviti," kako su rekli, "naše ljude." Vrlo često da Vam kažem ti, recimo,
8 naši ljudi, pod navodnicima, daleko da su od onih ljudi koje bi' ja smatrala
9 našim.

10 Ali ja... ja nisam imala nikakvu funkciju u SDS-u. Imala sam komad papira
11 gde piše da sam član SDS-a. Prema tome, ja nisam prisustvovala tim sastancima.
12 Ja mogu samo da zaključim.

13 Na primer, sjećam se, Branko Ostojić. Niko ga nije poznao. Neki čovek
14 treba da bude potpredsednik Vlade. Njega nema na našoj... niko ga ne poznaje, i ja
15 pitam Karadžića: "Ko je taj čovek?" Prethodno su mi došli naši ljudi iz Švedske
16 i rekli su: "Neki Branko Ostojić, kojeg mi njega jako dobro poznajemo, treba da
17 bude potpredsednik Vlade." Meni, članu Predsedništva, a ja pojma nemam. I ja
18 odem - a oni su vrlo negativno rekli, ja mislim da je zakon u Švedskoj imao neke
19 probleme s njim - i ja mislim da ja dobronamjerno upozorim Karadžića da ne
20 stavljamo takve ljude. I pitam ga: "Ko je taj?" Kaže: "Eno, onaj tamo u Čošku."

21 E, ako Vam to može da ilustruje.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li da onda shvatim na ovaj način:

1 Prekidamo sa radom do sutra ujutro.

2 Čini mi se, gospodine Tieger...

3 G. TIEGER: [simultani prevod] Mislim da odluka Vijeća jeste odraz
4 određenih konkretnih okolnosti. Želim da u skladu s tim kažem da bi Tužilaštvo
5 moglo imati i neka pitanja koja će proizlaziti iz pitanja koja postavi Obrana.
6 Mi ćemo se potruditi da se držimo dodijeljenog vremena, ali jasno je da neka
7 pitanja mogu proizaći iz pitanja koja postavi Obrana, pa...

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, razumijem. Vi biste željeli da
9 imate priliku da se pozabavite eventualnim dodatnim pitanjima. Ne znam kako će
10 sutra izgledati situacija. Ne znam hoćemo li potrošiti sve vrijeme koje nam je
11 na raspolaganju. Uglavnom, radićemo na temelju ovoga što sam rekao.

12 Dakle, ne postoji mogućnost da ćemo početi u 9.00h i onda raditi do
13 7.00h uvečer.

14 G. STEWART: [simultani prevod] Veoma smo zahvalni na ovom posljednjem
15 komentaru.

16 Mislim da je nešto na što se može uložiti prigovor nakon odluke da
17 Tužilaštvo kaže da bi htjeli nešto još dobiti, a da mi pritom nemamo priliku da
18 postavimo dodatna pitanja. Mi tu, dakle, smatramo da bismo trebali napomenuti da

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 tu nešto nije u redu.

2 Ako smijem dodati još nešto. To je uobičajena stvar, skoro da tako mogu
3 reći, pitanja koja bi gospodin Krajišnik možda želio postaviti. Mi ćemo danas
4 poslije podne o tome razgovarati sa gospodinom Krajišnikom, jer takva je praksa
5 bila ovog Vijeća.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, Vi znate koja su
7 načela koja se ovdje primjenjuju. Gospodin Krajišnik se prvo treba obratiti Vama
8 i vidjeti da li se ta pitanja mogu postaviti preko Vas. Ako ostane nešto i nakon
9 što se on posavjetovao sa Vijećem /kako je prevedeno/. Ako se radi o pitanjima
10 koja zastupnik ne može jednostavno postaviti, mi smo omogućili gospodinu
11 Krajišniku da postavi pitanja.

12 Međutim, Vama je svakako jasno, uzevši u obzir i to što je svjedokinja
13 rekla o njenom odnosu sa gospodinom Krajišnikom i u svjetlu onog što je gospodin
14 Krajišnik - prije dosta vremena, doduše - rekao o ovom svjedoku, da se radi o
15 jednom vrlo osjetljivom pitanju i da u slučaju da bude takvih pitanja će Vijeće
16 biti veoma strogo u provođenju profesionalnih pravila, što se odnosi na postupke
17 i ponašanja strana. U slučaju da, recimo, optuženi sam sebe zastupa - a ovdje
18 nemamo takav slučaj - onda znate da je on pod striktnom obavezom da se drži
19 veoma stroge pravne prakse.

20 Mi nećemo onemogućiti gospodinu Krajišniku da postavlja pitanja, ali
21 ćemo biti veoma, veoma strogi u vezi tog aspekta sa ovim svjedokom.

1 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala na tim smjernicama prije sastanka
2 sa gospodinom Krajišnikom danas.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Jer ako bi stvari drugačije izgledale,
4 ako se to ne bi držalo prihvatljive sudske prakse, mi ćemo u istom trenutku to
5 prekinuti.

6 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala, razumijemo. I hvala na tim
7 smjernicama.

8 G. TIEGER: [simultani prevod] Samo još jedno pitanje koje bi moglo
9 pomoći obadvjema stranama. Tužilaštvu se čini da su izvatci iz knjige...

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, i to sam zaboravio.

11 Dva komentara. Kao prvo, privremeni broj je dodijeljen izjavi svjedoka.
12 Na njoj piše da je povjerljiva izjava; to bi se trebalo promijeniti, s obzirom
13 da smo o tome razgovarali na javnom suđenju. Mislim da neke stvari treba
14 redigirati, bez obzira na to šta gospođa Plavšić misli o tome.

15 Mi smo spominjali knjigu, gospođa Plavšić je spominjala neke pasuse iz
16 knjige, i iz tog razloga molim Tajništvo da privremeno dodijeli brojeve onim
17 dijelovima knjige o kojima je govorila gospođa Plavšić. Međutim, kako sada
18 stvari stoje, riječ je samo o onim stranicama koje je spominjala u svojoj
19 izvornoj izjavi, jer su one druge stranice tek nedavno prevedene.

1 I tu želim odmah dodati da je gospođa Plavšić u svom iskazu rekla da je
2 knjiga istinita. I ja sam to shvatio da znači da je cijela knjiga istinita,
3 koliko ona najbolje zna. A kasnije ćemo vidjeti da li ćemo uključiti u ovaj
4 privremeni broj i neke druge stranice. To ima veze i sa relevantnošću, a od
5 strana očekujemo da iznesu svoju argumentaciju u vezi s time.

6 Molim tajnika.

7 SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti C8, časni Sude.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] C8 su stranice iz knjige "Svedočim"
9 gospođe Plavšić, a C8.1 je prevod tih stranica.

10 Prekidamo s radom do sutra ujutro u 9.00 sati.

11 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

12 ... Sednica završena u 14.21h

13 Nastavak zakazan za petak,

14 07.07.2006., u 09.00h.